

KLUBOVÁ PUTNA

Večer se sci-fi — září + úvodník

Vážení a milí, již v úvodníku minulého čísla jste se dozvěděli, že v naší redakci všechno neklape tak, jak by mělo. Ostatně – to sami vidíte, protože 10. číslo mělo podle plánu vyjít v říjnu. Teď (když to píšu, vy to možná budete číst ještě později) je už ale prosinec, a tedy skluz nejméně dva měsíce. Protože je konec prosince, jsou to vlastně měsíce tři. A co se stalo? Inu, nějak se to semlelo, že jsem měl docela dost jiné práce, takže příprava tohoto časopisu se dostala na nižší místa v žebříčku důležitosti. Teď je ale pár dní volna, kdy pracovní běsnění na chvíli polevilo, a kdy mám tedy čas věnovat se zase chvíli něčemu jinému než jen vydělávání peněz.

V tomto čísle pokračujeme v přetržené (a opětovně navázané tradici) tematicky zaměřených rozhovorů a bibliografií. Zatímco v minulém čísle jsme vám předhodili sběratelku cen Connie Willis (mimořádně, její povídky mají opravdu něco do sebe, ale o tom někdy příště), zde narazíte na Harryho Turtledova, který se pro změnu specializuje na oblast alternativních dějin. Zatím jsem od něj četl jedinou práci, která mu shodou okolností přinesla zatím jediného Huga, a myslím, že i v něm něco dřímá. O tom ale taky jindy. Protože letošní (vlastně už skoro loňský) Worldcon nedosáhl na laťku nasazenou tím z roku 1997, i v dalších číslech se pravděpodobně dočkáme nějakého toho internetového rozhovoru. Mám vytipováno ještě pár autorů, kteří by mohli zajímat nejen mě, ale i vás, naše milé čtenáře. Zatím vám ale nic neprozradím. Nechte se překvapit.

Pokud jde o skladbu rubrik, doznala nepatrných změn, zejména s ohledem na časový skluz. Rozhodl jsem se vynechat tradiční popisy hvězdné oblohy, protože bychom stejně přišli s křížkem po pohřbu. Snad to přežijeme.

Záříjový Večer se sci-fi se tentokrát nesl v duchu loučení s létem na naší zahrádce. Přibyla mezi nás i nová členka klubu – Libuše Čermáková, kterou hned na úvod poněkud udivilo, že se ve stejném okrese může nacházet víc podobně postižených lidí. Přesto, že jsem si průběžně dělal nějaké poznámky, ke konci sedánku už byla docela tma, takže je teď po sobě nedokážu přečíst. Od září navíc uběhlo docela dost času, takže už se mi spousta historických momentů stihla zasunout do skrytých zákoutí mozkové kůry, odkud ji jen tak lehce nevydoluju. Ale kvůli vám se přece jen o něco pokusím. Pro jistotu jen telegraficky:

- u tlustých psů člověk často nepozná, kde mají předek a kde zadek
- za přečtení stojí *Vlasy Bereniky* Jozefa Talla
- Jules Verne byl dobrý vypravěč, ukotvoval příběhy do známých reálií a dokázal je rozvinout do budoucnosti na základě soudobých znalostí; současní autoři už píšou sci-fi se záměrem napsat sci-fi, což nemusí být ono
- Němci koncem války přijali i myšlenku „dutosvěta“, podle jehož topologie byly USA na dostřel z Rujany; nikdy tam ale nedostřelili; alespoň se o tom neví
- dlouho jsme se bavili o definici barbara, abychom se nakonec stejně na žádné neshodli
- armáda je naší zemi k ničemu
- dostřel zbraně souvisí s ústřovou rychlostí střely
- za katastrofu v Černobylu mohl mimo jiné i přístup lidí; např. v Jaslovských Bohunicích se udušilo několik lidí kvůli únikovému východu, který byl zamčen proto, aby jím neunikali zaměstnanci v pracovní době do hospody

A to je pro tuhle chvíli všechno. Příjemné počtení a brzy na viděnou.

-jtp-

Voda

Cyril Brom

I.

Byly dvě hodiny po západu slunce. Jeho vlaková jízdenka platila již jen čtyři dny a on se potřeboval dostat co nejrychleji do Bodo, aby ji ještě stihl použít. Proto prošel v půl páté kolem kempu, aniž by se zastavil, přestože věděl, že do setmění do dalšího téměř jistě nedojde. Teď byla všude kolem něj tma hustá jako černá kaše, měsíc se schovával za vrstvu chundelatých mraků. Kráčel po asfaltové silnici, protínající norské lesy jako úzké říznutí, s vědomím, že v okruhu dvaceti kilometrů kolem něj není žádný další člověk. Byl unavený, ale zároveň se bál rozdělat stan u kraje silnice, stále doufal, že kolem projede nějaké auto. Auto nejelo a on kráčel dál, pokládal jednu nohu kousek před druhou a pak zas druhou kousek před první, nohy ho zábly a zároveň pálily, jak je měl odřené od neustálé chůze. A mezi tím se probouzel les kolem něj, nebo se možná neprobouzel, jen zvuky, kterými byl naplněn až z něj přetékaly, dělaly noc silnější a mrazivější.

Zastavil se, aby zkontroloval podle krokoměru, jak daleko došel, a porovnal svou pozici s mapou. Všiml si, že se silnice stáčí do velikého oblouku a že kdyby teď odbočil vpravo a šel přes les, zkrátí si cestu o dobrých šest kilometrů. Zaváhal, ještě nikdy nešel v Norsku mimo vyznačenou cestu, dobře věděl o varovných cedulích, zákazech a pohřešovaných turistech, ale říkejte to někomu, kdo je jako magnetem přitahován k teplu kempu, který leží jen půl hodiny cesty od místa, kde by vyšel z lesa zpátky na silnici.

Zasunul mapu zpět do postranní kapsy batohu, vytáhl kompas a plný odhodlání vešel mezi tmavé stromy, sklánějící se nad ním jako boky monumentální katedrály. Pod nohama ucítil příjemné a uklidňující šustění jehličí a praskání drobných větviček, světelný kužel baterky brázdil po drsné kůře stromů, přes polámané nedorstlé smrky a vyčnívající kořeny. Naposledy se ohlédl. Za sebou mezi stromy viděl mizející okraj asfaltky, která mu byla několik posledních hodin

jedinou společnicí. Vyšel dál, v levé ruce buzolu, značka jihozápadu ukazovala přímo před něj.

Takhle nějak si museli připadat Jeníček s Mařenkou, pomyslel si. Sami, v hlubokém lese, třesou se chladem, tulí se k sobě (to on nemohl) a bojí se, že je něco sežere.

Vyskočil na kámen, který se před ním vynořil z tuše tmy. Rozhlédl se, jako by čekal, že v dálce zahlédne světélko. Leč nic nespátřil, a tak seskočil s kamene dolů. Jehličí se pod ním jakoby rozestoupilo. Stál po kolena v kapradí, zem byla nacucaná vodou jako houba. Když vyšel dál, slyšel šelestění kapradinových listů a pravidelné čvachtání svých bot. Občas mu k uším dolehlo vrzání cvrčků a hýkání nějakého ptáka.

Kapradí náhle skončilo a on zjistil, že stojí na obyčejné lesní cestě. Dvě hluboké brázdy rozryté od pneumatik těžkých lesních povozů, svážejících z lesa popadané stromy, byly rozbahněné a plné kaluží. Přeskočil na ostrůvek uprostřed cesty a vyšel po něm směrem k jihu. Byl rád, že se nemusí brodit mezi pichlavými větvemi stromů a hustým podrostem kapradí.

Cesta ho dovedla na malou mýtinu, uprostřed ní se lesklo jako ledové kluziště jezírko. Posvítíl baterkou na ceduli zaraženou do břehu a přečetl nápis: *Pitná voda*. Trochu se nad tím pozastavil, v Norsku je každá voda, která teče v lese, pitná, ale vzápětí tu myšlenku pustil z hlavy, protože si uvědomil, že má žízeň. Shodil ze zad batoh, poklekl k břehu, nedbaje toho, že je vlhký a zmáčí mu kalhoty, a začal pít, nabíraje si vodu do dlaní.

Do noci se zahryzl výkřik, při němž tuhla krev v žilách.

Prudce sebou trhl, předklonil se při tom více než měl, ztratil rovnováhu a málem přepadl do vody. Bázně se otočil a pohlédl mezi stromy. Spátřil...

Taková blbost.

Nejbližší strom, stojící na břehu – jeden ze tří pokroucených dubů, klanících se nad hladinu jezírka jako skupina malomocných žebráků –, měl držku, držku plnou tesáků a klů a řhavě rudé oči, z nichž jedno spiklenecky mrklo.

Promnul si oči. Držka zmizela i s očima.

Samozřejmě, že je to blbost. Strom s hubou jak od Holdstocka. Za chvíli uvidím tříhlavou saň.

Zvedl se ze země, sebral batoh a obešel jezírko. Cesta se stáčela k východu, musel ji tedy, ač nerad, opustit. Naplnil ho pocit osamění, cesta mu připadala jako provaz spojený s civilizací, byť nedokonalý, plesnivý a rozežraný od myší.

Překročil starou větev, jež jako by mu kynula, aby pokračoval dál do lesního království, panenské přírody v severním Norsku, míst, kde se zrodily legendy plné pohanských bohů, elfů a trollů. Noha se mu zaklesla mezi dvěma menšími větvemi. Lekl se, že mu ji drží nějaká temná přízračná ruka, kterou nevidí, ale která tam je, protože tu nohu nemůže dostat ven, nemůže, ani kdyby se přetrhl... pak větev zapraskala a on setrvačností chvíli téměř letěl, než ho zbrzdil kmen vysokého smrku. Hlavou mu proletěla palčivá bolest, před očima se mu na okamžik ztmělo.

Někdo se *zasmál*. Z lesa, pár metrů za ním; jízlivý, skřehotavý, šaškovský smích.

Rychle prořal tmu světlem z baterky. Spatřil jen nevysokou houštinu a pokřivený smrček. Všude byl klid, rušený pouze houkáním sovy a neustálým zpěvem cvrčků.

Posvítit na kompas. Střelka se točila jako kohout na kostelní věži. Pokoušel se kompas vyrovnat.

Ať se to proboha nerozbije! bleskla mu hlavou zoufalá myšlenka.

Střelka se zklidnila. Určil jihozápad a znovu vyšel. Baterka brázdila temnotou, kužel světla se ale zdál slabší než dřív, oranžovější, les pohlcoval jeho jas. Něco mu pod nohou cvaklo, znělo to jako past na lišky. Rychle ucukl a pohlédl na zem.

Nic.

Pak zvedl oči a upřel je do míst, kde v dálce tušil silnici. V tu chvíli vzduch rozrazil zavytí.

Ďábel!

Před ním stála zrůda, šedivé tělo plné zhnisavých puchýřů, nakrabacené, odulé břicho, fosforeskující oči, žilky nalité krví, tlama zubatá jako pila, křivé hnáty, na levé noze kopyto, podupávající na pařez.

Ďábel zmizel, sovy houkaly, cvrčci vrzali, už žádná líbivá hudba, znělo to jak nepromazané dveře.

Rozběhl se. Přeskočil nízký smrček. K uším mu dolehla vzdálená hudba, připomínalo to sta-

rou vesnickou polku. Nohy mu dopadaly na zem a rychle se odrážely, drtil pod chodidly drobné chvojí a nízké keříky. Baterkou mával ze strany na stranu.

Ty sovy houkají čím dál víc.

Rychle nabíral do plic ledový vzduch a vydechoval bílou páru. Ozval se prudký výkřik znásobený temnotou, do rytmu cosi bubnovalo...

Tam-tam...

Skoro letěl, běžel v mlázi, světlo baterky stále sláblo, všiml si kompasu, střelka se otáčela jako opilá, vpravo zaržal kuň, dokonce ho zahlédl, veliké tmavé tělo, z nozder vyletují narudlé jis-kry.

Zrychlil, aby všemu utekl, chtěl být pryč, v bezpečí. Rukama rozrazil houštinu, v tu chvíli se mu do ušních bubínků zarylo táhlé zavytí, jež tlustou čarou podtrhla noc. Před ním zablikla černá křídla, nějaký přelud, vypadalo to, jako kdyby jím proletěl. Prchal dál, v ústech měl sucho, zvuky

Pitná voda

se neustále znásobovaly a tloukly mu do hlavy, zachycoval mysli ozvěnu hrůz, které vyvolával les.

Noha mu náhle podjela na kluzkém kameni, zatápal rukou, pak sletěl na zem a prudce se udeřil do zad.

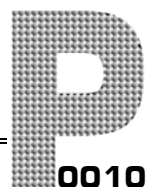
Bože!

Slyšel dusot, stovky hrdel vyrážely krvavé steny. Stromy se nad ním sklonily, větve jako chapadla, chtěl jim utéct; odkulil se na stranu a pak vstal, zády mu projela šílená bolest, jako by v nich měl zaseklou kosu. Rozběhl se, kosa mu ničila páteř silou stavebního bucharu, kořeny stromů se odpoutávaly od země a snažily se ho zachytit; běžel, skoro se nedotýkal

Neopouštějte v noci vyznačené cesty. Toto varování neberte na lehkou váhu.

země, kakofonie zvuků mu ryla do uší ostrým ocelovým rypadlem, noc ustupovala, jako by rudla, smrk vpravo se po něm ohnal, ucítil tupou bolest v boku. Jednou se ohlédl a uviděl něco, co muselo vystoupit snad ze samotného pekla, z jeho nejtemnějších útrob, cítil, jak mu mrzne srdce, jak mu proniká do mozku ledový osten hrůzy, vše bylo čím dál tím horší, křičel a řval, prchal, skákal, cosi se hnalo za ním, vedle něj, před ním

to už nehoukají sovy

les řval po mase, ožíval rejem duchů, měsíc kroužil po nebi a říčel společně se stromy, svítil ostrým, spalujícím světlem, mraky se honily po obloze jak krvaví psi s ostatními železnými obojky, viděl všude to, co vidět nechtěl, aura lesa se mu drala pod kůži jako veliké klišťe, jako červi, co žerou mrtvé

synku, nikdy s tebou na ty zápasy nepůjdu. Není nic horšího, než když vidím kohouty, jak po sobě sekají pařáty, na kterých mají přivázané žiletky

kohouti jsou proti tomu tichá voda. Něco mu škublo za krk, nemohl nabrat do plic vzduch, cítil krev, jak mu buší do spánků, vnímal ji, jak pravidelně proudí cévami, a něco se mu bořilo do zad, pařáty smrti, už nevěděl, kam běží, všechno se kolem točí

barvy duhy

nevěděl, jestli vůbec ještě běží, krajinu zaplavilo světlo, rudé jak rez, pronikalo všude, ač necítil v prstech baterku, necítil ruce, všude byla jen bolest, žhavá jako vroucí olej

II.

„Tohle nepochopím,“ odplivl si Nedre a opřel se o strom, kousek vedle místa, kde z kmenu vytékala lepkavá pryskyřice. „Ne, i kdyby mi to vysvětloval samotnej pámbu.“

„Kdy ho našli?“ zeptal se Orson. Znělo to trochu tupě.

„Dneska ráno. Byl zelenej jak jetelový pole.“

Chvilí stáli na břehu kalného jezírka; po hladině se proháněly jako dětské lodičky olejové fleky. Orson si zapálil cigaretu.

Z lesa vyšli na cestu dva dělníci. Nesli nosítka, na kterých se pod černým pytlem rýsovalo tělo.

„Byl otrávenej tou vodou jako ten minule,“ křikl jeden z nich na Nedreho. „Doktor tvrdil, že tu musel ležet aspoň dva dny.“

Nedre pokrčil rameny a znovu plivl do tmavé vody. Po hladině se kolem sliny rozběhla kola.

„To už je letos čtvrtěj. Ty lidi musej bejt snad slepý.“ Mávln rukou směrem k tabuli zaražené do břehu. Z bílého pozadí vystupovala hranatá modrá písmena: *Tato voda není pitná. Nebezpečí otravy.*

Kolem břehu bylo zatlučeno do země takových tabulí celkem šest.

„Až se to dozví starosta z Flodangaru, nechá to tu oplotit.“

Nedre se ušklíbl. „Musel by do toho pustit dvě stě dvacet, jinak to budou ty kretění přelejzat.“

Orson nakopl malý kamínek a otočil se k lesu.

„Uvažuju o tom, že sem navezu hromadu hlíny a celý to zasypu. Musel bych ale pokácet ty duby, jinak se sem nedostanu.“

„To klidně udělej. Stejně by tu žádný duby vůbec neměly růst.“ Nedre se odmlčel. „Mimochodem, nebyly tu dřív jenom tři?“

„Jak jsi na to, prosím tě, přišel?“ podivil se Orson. „*Vždycky* tady rostly čtyři.“

Dělníci naložili mrtvolu na korbu nákladáku, jeden ji zavřel a druhý přešel ke kabině řidiče. Nasedl, ozvalo se vrčení motoru a z výfuku se vyvalil smradlavý černý kouř. Auto odjelo.

III.

Vítr proháněl po obloze husté tmavé mraky, mezi kterými na okamžik vykoul kotouč měsíce, bledý jako vyleštěná lebka. Stříbrné světlo ozářilo tichou, vábivou krajinu norských lesů a rozlilo se po špičkách stoletých jehličnanů. Na neveliké mýtině, v nitru divukrásného horského pralesa, prosvítalo křišťálovou vodu jezírka, paprsky sklouzly podél jeho břehu přes čtyři zmrzačené, pokroucené duby na ceduli přišroubovanou k rezavé tyči. Na okamžik se zdálo, že se výsměšně zastavily na nápisu *Pitná voda*. Pak mraky překryly měsíc a vše se skrylo pod háv černé tmy.

©1996 Cyril Brom

POZDRAV Z PEKLA

Jiří Juránek Fox

Třásl jsem se po celém těle. Vítr nepříjemně narážel do mého těla. Stál jsem u rohového obchodu s potravinami. V puse jsem měl cigáro a v kapse láhev jabčáku.

„Pane Morgane, rád bych vám věřil, že je Peklo, ale rozumíte, přiči se to všem biologickým zákonům. Podívejte se, jsem ateista, mne těžko přesvědčíte. Snažte se marně.“

„Vy nepůjdete nikam. Zůstanete mezi Nebem a Peklem. Tak je to. Ale já vás přesvědčím, co kdybych vám takhle poslal z Pekla pohled?“

„Pane Morgane, sám víte, že je to hovadina. Peklo přece není. To je jen výplod té vaší nemožné fantazie.“

Začal jsem se smát. Tenhle starej pacholek si myslí, že Peklo není. Jak to může tvrdit. „O. K. Jak mi potom vysvětlíte toto. Kam se poděly ty duše dosud zemřelých lidí, he?“

Harrison pokrčil rameny. „Těžko říct.“

„Přece jenom. Vy také nevěříte tomu, že duše po smrti zahyne, že ne?“

„Máte pravdu.“

„V čem?“

„V tom, že asi nezahyne.“

Usmál jsem se. „Pořád ateista?“

„Ano.“

„Dobrá, v příští čtrnácti dnech očekávejte poštu, pošlu vám pohled.“

Ano, takhle to bylo. Já věděl, že se dostanu do Pekla, nikdo mi to však nevěřil. Lidi jsou kurvy. Pořád naříkají, že nemají prachy, že mají špatné bydlení. Jsou to nevděční tvorové. Věří v Boha, a myslí si, že ten je ochrání. Ne! Já se dostanu do Pekla a stanu se Velmistrem. Tak to bude správné. A pak ukážu Harrisonovi. Ani ne za týden mu přijde obálka, ve které bude pohled. Z Pekla. A pod urážlivým textem bude můj podpis. Můj podpis. Podpis Pekelníka. A budu to já, kdo vyhraje. Já budu vítěz.

Na ulici projelo auto. Za čtvrt hodiny má kolem projet kolona tirů. Stačí si jen lehnout na silnici. Docela jistě mne v Pekle přijmou. Třeba mi budou za dobrovolný odchod i nadřžovat.

Ale co, nebudu tu jen tak stát. Sedl jsem si na zem a odšpuntoval láhev jabčáku.

„Kolik vám platěj, Clayi?“

„Zatraceně málo.“ Gary Rogers byl můj advokát a osobní přítel, nebo vlastně obráceně, ale to je teď jedno.

„Cos jim řekl?“

„Že si za tenhle plat můžu akorát koupit toaleták, abych si měl čtrnáct dní čím vytírat prdel. A co si vlastně ten komunista myslí. Rozbil bych mu nejraději hubu. Je to zavšivenej bastard.“

„To je pravda, ale má vysoké postavení.“ Gary si zapálil kubánský doutník. Nabídl mi taky.

„Ne, děkuju.“

„Proti němu nic nezmůžeš, on má vysoké postavení, ty nemáš nic.“

„Seru mu na jeho postavení. Je to chlap, jako každěj jinej. Přes den dělá poctivýho, večer se tahá s děvkama a chlastá.“

„Je to Ďábel.“

„Co? Jak to můžeš přede mnou říct?“

„Je velice dobrý ve své profesi.“

„No a, stejně je to parchant.“

„Jo, v tom máš pravdu.“

V kuchyni se ozval zvonek.

Gary šel otevřít. Já zůstal sedět v křesle a sledoval zprávy. Gary se na chodbě s někým bavil. Potom toho dotyčného dovedl do obývacího pokoje. Otočil jsem se.

„James Devil, osobně.“

„Jo, Gary, nemusíš mi ho představovat, já toho zkurvysyna poznám. Dokonce jsem měl o něm jeden sen. Škoda jen, že mu v něm upadla hlava od těla. Jo, a když už jste tady, jděte mi uvařit kafe. Mimochodem, přeju hezký den, pane Debile!“

Gary s Jamesem tupě zírali na mé nevhodné chování.

„Co si to ten muž dovoluje?“

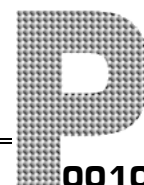
„Pro tebe jsem Clay, Debile.“

„Clayi, klid. Pan Devil je tu za účelem zvýšení platu,“ zkoušel situaci zachránit Gary.

„Ať si vylíže, já nepotřebuju milost, jasný?“

„Ale, pane Morgane, s takovým chováním se dostanete leda tak do Pekla,“ namítl už klidněji Devil.

„V to doufám celý život,“ řekl jsem pevně a propichoval ho očima.

„Pane Devile, promiňte mi, ale Clay už je na odchodu, že ano, Clayi?“

„Ne.“

„Tak pojd', doprovodím tě ke dveřím.“

„Fajn, Gary, pošlu ti dopis. Z Pekla.“

„Měj se, Clayi,“ pozdravil Rogers.

Objal jsem ho. „Škoda, že se už neuvidíme.“

Hodil jsem na Devila zlý pohled a odešel jsem. Bylo mi z něj zle.

Už bylo slyšet troubení tirácké kolony. Mráz mi běhal po zádech. Byl jsem napjatý, ale zároveň mi bylo do smíchu. Konečně všem dokážu, že Peklo existuje. Budou koukat, až najdou v poště dopis s mým pozdravem. Z PEKLA!

Spatřil jsem první kamion. Lokl jsem si jabčáku. Ušklíbl jsem se a láhev odložil pod okap. Lehl jsem si na silnici. Tiráci si to frčeli docela rychle. Před zatáčkou budou muset zpomalit, ale i tak budou brzdit až příliš pozdě.

Jak se ten první blížil, přepadl mne strach. Celého mě zchvátil. Měl jsem čas, ještě jsem mohl utéct, ale chtíč byl větší. Zůstal jsem tam.

Kamiony Clayovo tělo přejížděly bez povšimnutí. Nikdo z řidičů si neuvědomil, že to, co jim v cestě překáží, je lidské tělo. Nikdo nevěnoval pozornost obrovským kalužím krve.

Clay byl mrtvý. Nadobro pochován v bublajícím asfaltu. Jeho duše se však nedostala tam, kam chtěla. Ještě, než mohla utéct z Clayova těla, přejel ji kamion. Jednoduše ji rozválcováním nedaleko Morganova těla.

O TÝDEN POZDĚJI

Harrison se vracel z práce, stejně tak, jako Gary Rogers. A oba našli ve schránce na dopisy obálku. Oba ji také otevřeli. Avšak oba byli náhle zarmoucení. V rukou svírali parte Claye Morgana.

©1998 Jiří Juránek Fox

Saturnova dcera

Jaroslav Krejčí

SETKÁNÍ

Nikdy mne nenapadlo, že by starý Mei měl dceru. Byl to samotář, který ustavičně chlastal. Pak jsem ji uviděl. Byla to ženská s velkým Žet. Dlouhé, světle kaštanové vlasy jí splývaly až k lopatkám. Jemný, velice hezký obličej skrýval modré pronikavé oči, mezi nimiž se krčil půvabný nosík. Pohlédl jsem o pár čísel níže. Pěkně rostlé čtyřky dávaly vyniknout novému druhu látky dovezenému z Altangu. To, co se skrývalo ještě níže – raději jsem pohlédl do očí mladé ženy.

Pracoval jsem v agentuře prodávající roboty čtvrté kategorie. Byly to stroje, které dokázaly nahradit člověka skoro ve všem. Akorát děti nedokázaly porodit.

„Líbíš se mi!“ ujelo mi vzrušením.

„Jsem Iwola a chtěla bych slušného robota!“

Stále jsem na ni nechápavě civěl.

„Jsem Saturnova dcera!“

Probral jsem se ze zamyšlení. Takovou ženškou jsem dlouho neviděl. Starého Meie jsem znal osobně. Setkal jsem se s ním v putyce na rohu Evropské a Americké ulice. Říkali mu Saturn, podle značkového pití, které měl v oblíbě.

„Tvého otce znám.“

„To se nemáte čím chlubit!“ utrhla se na mě zlostně kráska.

„Chci toho robota! Ať to není lempl! Musí umět líbat!“

Chrrr!

Z útrob se mi vymáčкло citoslovce překvapení. Na co potřebovala líbajícího robota?

„Slečně bude stačit pětšedesítka!“

Otočil jsem se. Starší kolegyně Karoja vyřešila problém za mě. Saturnova dcera dostala robota. Zdálo se, že byla spokojená.

Čtvrtá kategorie robotů se lidem hodně podobala. Zblízka se to dalo poznat. Měli větší uši a jakoby voskově mrtvolnou barvu pleti. V ISTC mohli dělat cokoli, stejně všichni roboti dostali po oživení tu správnou barvu.

„Zibe,“ usmála se na mě Karoja, „dnes končíme!“

Bylo mi jasné, co bude na mně kolegyně požadovat. Bude chtít to, co bych rád prožil s Iwolou.

NEČEKANÉ ZJIŠTĚNÍ

Náš svět se bez robotů nemohl obejít. Abych byl přesný, nemohl, až na nějaké výjimky. Ovšem najít správného partnera nebylo snadné. Karoja nebyla ošklivá žena, ale oproti mně byla o dvacet let starší. Nikdy nebyla vdaná. Její touha po dítěti ji dovedla až do naší agentury. Mohla se zde setkávat se spoustou nových lidí. Ovšem pánové, kteří se obraceli na naše služby, chtěli robota služku, žena je nezajímala.

Ležel jsem vedle Karoji v jejím bytě. Bylo už po všem. Před očima mi naskočila vzpomínka na setkání s Iwolou. Karoja, jakoby cosi vytušila, se na mě přisála svým nahým tělem. Se Saturnovou dcerou to muselo být lepší.

Myšlenka na dlouhovlasou Iwolu mne již neopustila. Vzal jsem si na pár dnů volno. Karoje jsem se vymluvil tím, že musím jet do Salanburgu navštívit svou starou tetičku.

„Vem mě s sebou,“ žadonila kolegyně.

„Vzal bych tě,“ ušklíbl jsem se, „ale šéf by to nedovolil. Na oddělení čtyřek jsme pouze dva.“

Karolja uznala, že mám pravdu.

Odjel jsem z města, to je pravda, ale ani mne nenapadlo jet do Salanburgu za tetičkou.

Zašel jsem si do pátrací agentury.

„Co chcete?“ zeptal se mě starší muž.

„Hledám svou sestru!“

Popsal jsem jim Iwolu velmi dobře, skoro plasticky.

Muž vytřukal popisované údaje do počítače.

„Máme ji!“ zajásal chlápek. „Je tu pod jménem Saturnova dcera. Nyní bydlí v Kernerově Lhotě. Je to padesát kilometrů odsud. Chcete vytisknout mapku?“

„Ano.“

„Bude to o deset URO dražší?“

„Nevadí!“

V půjčovně jsem si vyzvedl slušné auto.

„Jak daleko chcete jet?“ zeptal se mě robot.

„Celkem najedu dobrých 200 kilometrů.“ hodil jsem číslo.

„Musíte si vzít náhradní biobombu.“

„Tak mi ji tam dejte.“

Teprve po zaplacení jsem do-

dostal klíčky a mohl jsem odjet. V Kernerově Lhotě jsem nikdy nebyl. Dorazil jsem tak až k večeru. Byla to díra. Deset baráků bylo roztroušeno po stráních okolo potoka.

Nevěděl jsem, v kterém domku měla Iwola bydlet. Musel jsem obejít jeden po druhém. Měl jsem pech. Saturnovu dceru jsem objevil u posledního stavení, které se nacházelo až na vrcholu stráně. Iwola stála před vchodem do domu. Držela za ruce jakéhosi muže.

Pomaličku jsem se plížil, velmi opatrně, aby mne mladá žena nespátřila. Uvelebil jsem se ve svídovém křoví.

Stmívalo se, ale na dvojici jsem viděl velmi dobře.

Iwola začala muže objímat.

„Líbej mě! Snaž se! Vzrušuje mě to!“

Zarážel mě mužův bledý obličej.

Proboha! Vždyť to byl robot! Iwola se od něj nechávala osahávat a líbat. Bylo to nechutné. Přesto to byla ženská, o kterou jsem začínal mít zájem.

Dvojice se přesunula do domu. Ještě, že stavení bylo přízemní. Zaujal jsem místo u okna, které se právě rozsvítilo. Iwola se snažila robota rozkouhoutit. Více jak líbání z něj však nevy-máčkla.

Raději jsem se vrátil k autu v němž jsem přespal do rána. V noci mě trápily divoké sny. Ústřední postavou byla hnědovlasá dcera starého Meie.

SEN SVATÉHO VLADIMÍRA

„Vstávej, andíčku!“

Sním nebo bdím? Kdo mě to zalomcoval s pravým ramenem?

Pootevřel jsem levé oko. Dlouhé cizí kadeře mi zaclonily výhled. Ucítil jsem jemný parfém. Otevřel jsem druhé oko.

Nade mnou se nakláněla Iwola.

Byl to sen či skutečnost?

„Nekoukej na mě tak vyjeveně a vstávej!“

„HmMMM!“

Hnědovláska mě doslova násilám vytáhla z auta.

„Jdeme ke mně domů!“

Překvapením jsem s menším reptáním upo-slechl.

„A co robot?“

„Ten slizák je dobrý jen na práci. Na zábavu musí být opravdový Toro!“

Šel jsem za ruku s Iwolou jako ve snách. Bylo tu pro mě štěstí? A nebo neštěstí? Nebudu se rozepisovat, co všechno jsem v Iwolině domu zažil. Byla to extáze citů, které se vyvalily z ženiných rtů, mačkajících se prsů a nenechavých rukou. Nikdy jsem to nezažil. Karoja byla v porovnání se Saturnovou dcerou jako kus rozervaného hadru. Iwola se mě nemohla nabažít. Chtěla to stále znovu a znovu.

Cítil jsem se jako čtyřtadvacítka. To byl poslední typ robotů před pětšedesátkou.

ROBOT NEBO ŽENA?

Shodl jsem se s Iwolou, že roboti, byť sebe-dokonalejší, jsou jen na práci. To ostatní je již jen na nás, na lidech. Následující den jsem se musel vrátit do agentury. Dovolená mi končila. Karoja byla zvědavá, jak se vede mé tetičce.

„Víš, holka,“ poplácal jsem kolegyni po rameni, „byl to vlastně takový malý přesun v čase. A o víkendu se pokusím o další přemístění.“

„Zibe, vezmeš mě s sebou?“ žadonila.

„To není možné. Přesun se může povést pouze samotné osobě. Je strašně složitý!“

V očích Karoji jsem uviděl smutek.

„Naprogramuj jednoho robota, aby mi za-jistil v půjčovně auto.“

„Proč?“ zděsila se kolegyně.

„Přesun uskutečním ještě dnes večer. Ráno se vrátím do práce!“

Nemohl jsem se na Karoju dívat. Stále jsem měl před očima Iwolu, Saturnovu dceru. Ne, zítra se do práce nevrátím! Už nebudu prodávat ty hnusné roboty a oprašovat Karoju. Chci pořádně žít. A to je pro mne velmi důležité.

Čas, kdy skončí staré pořádky, se naplnil. Saturnova dcera čeká!

©1998 Jaroslav Krejčí

Povídka ze soutěže Nejlepší přítel člověka

KNIŽNÍ PUTNA

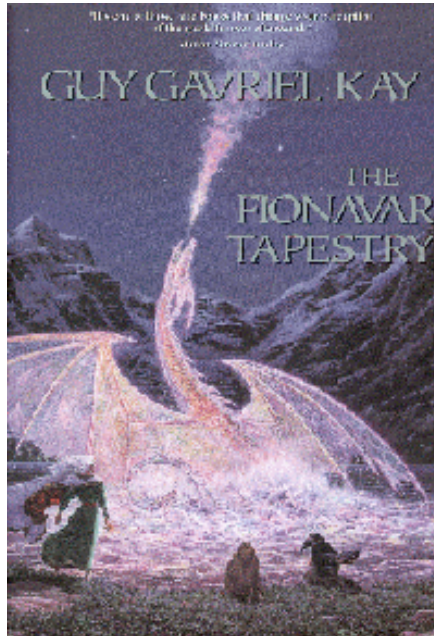
Tapiserie života a smrti

Neprvnějším světem ze všech paralelních vesmírů je Fionavar. Je to svět, ve kterém sídlí tajemný snovač splétající osudy všech lidí na všech známých světech. Výsledkem jeho práce je tapiserie, která zpodobňuje vše důležité, vše, co má nějaký vliv na život ve Fionavaru, a tím i v ostatních světech. Shodou okolností vplete do tapiserie i nitě pěti Pozemšťanů, kteří mají výraznou měrou pomoci Dobru v jeho odvěkém boji se Zlem. Příznivci klasické fantasy si zde přijdou na své. Dostane se jim dávky magie, temných i milostných příběhů, propletených osudů a velkolepých bitev. Protože Kay je dobrým vypravěčem, není při čtení Tapiserie na nudu čas.

Pět kanadských studentů je pozváno na významnou oslavu do Fionavaru s tím, že jejich přítomnost je velmi důležitá. Samozřejmě je to pravda. Kdo ví, jak by skončil svět, kdyby se tento pětiletý nepostavil Zlu. Jak ubíhají stránky, příběh se zaplétá a Pozemšťané mají o zábavu postaráno. Děj je tak košatý a spleť, že bych popsal spoustu stran, kdybych se jej zde pokusil alespoň částečně nastínit, a proto ode mě nic podobného nečekejte. Snad jen pár postřehů. Kromě černých a bílých postav zde narazíte i na ty neurčité, jaké známe například z Holdstockových příběhů. Na tvory bez lidské morálky, a tedy stojící jaksi mimo hlavní citové proudy. Také jedna z významných postav nemá přesně určenou roli, což Kay vyjádřil tím, že vznikla spojením zástupkyně Dobra se ztělesněním Zla. Autor není technik (proto asi taky píše fantasy a ne sci-fi), takže si nijak neláme hlavu se způsobem přechodu mezi Zemí a Fionavarem. Tuto schopnost navíc nemá jen významný

fionavarský čaroděj, ale dočasně jí vládnou i někteří z Pozemšťanů.

Kay patří mezi přední tolkienology a mimo jiné se i výraznou měrou podílel na přípravě Tolkienových prací do tisku. Ve Fionavarské tapisérii (vlastně své románové prvotině) se zřejmě rozloučil se světem podle Tolkienova modelu, aby už v dalších pracích otevřel vlastní styl, který mistra fantasy připomíná opravdu jen vzdáleně. Ani zde ovšem slepě nekopíroval všechny rasy a všechny magické postupy. I když ve Fionavaru existují magické předměty a mágové, není jich příliš mnoho. Magická energie je navíc čerpána z lidí, takže ke kouzlení je potřeba symbiózy dvou jedinců, kteří se na sebe musí vzájemně spolehnout. Zachoval silnou moc mýtů a

odkazů minulosti, jakož i tragický úděl zpěváků elfů, i když i zde volil originální přístup.

Autor v sobě nezapře faktografa. Knihu doplňuje kromě obligátní mapky i seznam významných postav, kterými je uveden každý díl. A nezapře v sobě ani člověka ze severoamerického subkontinentu, který si neláme hlavu s jazykovými bariérami. Pozemšťané se zcela bez problémů dorozumí s obyvateli Fionavaru bez rozdílu rasy či národní příslušnosti. Jaký by asi byl svět, kde neexistují jazykové bariéry? Nevím, protože já si to představit nedovedu.

A co říci závěrem? Ač nepatřím k fanatickým zastáncům fantasy a ač jsem Pána prstenů četl jen jednou, Kayův styl se mi líbí. Nejen pro kultivovaný jazyk, ale i pro schopnost hledat vlastní cesty a slepě nenásledovat praotce žánru.

Guy Gavriel Kay: The Fionavar Tapestry (The Summer Tree, The Wandering Fire, The Darkest Road). Obálka: Ted Nasmith. HarperPerennial, Toronto, 1995, 774 str., brož., \$22.00.

-jtp-

Nové knihy

Greg Bear:

Věčnost,
1998,

Laser,
195,- Kč

Karen Wynn Fonstad:	Atlas Středozeemě,	MF,	1998, 347,- Kč
Hynek Hlaváček:	Žhavé brány ráje,	Perseus,	1998, 119,- Kč
Wolfgang Hohlbein:	Knihy psané satanem (Čaroděj ze Salemu),	Moba,	1998, 77,- Kč
Sean A. Moore:	Conan a šamanova kletba,	Viking,	1998, 129,- Kč
Marie Ester Nováková:	Prameny Omodernu,	Akcent,	1998
Terry Pratchett:	Maškaráda,	Talpress,	1998, 179,- Kč
Andrzej Sapkowski:	Věž vlašťovky. 4. díl ságy o zaklínači,	Leonardo,	1998, 159,- Kč
Christopher Stasheff:	Čarodějův společník,	Polaris,	1998, 129,- Kč
Františka Vrbenská:	Kamenný vodopád (Král z hlubiny pŕlnoci),	Netopejr,	1998, 179,- Kč
R. Shea, R. A. Wilson:	Illuminatus I. Oko v pyramidě,	Maťa,	1998

Knihy o záhadách

Helmut Tributsch: Záhadná fata morgana, Naše vojsko, 1998

Bibliografie: Harry Norman Turtledove

[* Los Angeles, USA, 1949, **Hugo** 1994]

[Pseudonymy: Eric G. Iverson, Mark Gordion, H. N. Turteltaub]

Romány

Název	Rok	Poznámka
Agent of Byzantium	1987	
Noninterference	1987	jako E. G. Iverson
Swords of the Legion	1987	
An Emperor for the Legion	1987	The Videssos Cycle
The Misplaced Legion	1987	The Videssos Cycle
The Legion of Videssos	1987	The Videssos Cycle
A Different Flesh	1988	
A World of Difference	1990	
Krispos Rising	1991	The Tale of Krispos
Krispos of Videssos	1991	The Tale of Krispos
Two Thieves	1992	Riverworld
The Guns of the South	1992	
The Case of the Toxic Spell Dump	1993	
Blood Feuds (CoDominium)	1993	s S. Schwartz, J. Tarr a S. M. Stirlingem
Krispos the Emperor	1994	
Prince of the North	1994	
In the Balance	1994	Worldwar
Tilting the Balance	1995	Worldwar
The Two Georges	1995	s R. Dreyfussem
The Stolen Throne	1995	The Time of Troubles
Hammer and Anvil	1996	The Time of Troubles
Upsetting the Balance	1996	Worldwar
Striking the Balance	1996	Worldwar
King of the North	1996	
The Thousand Cities	1997	The Time of Troubles
How Few Remain	1997	
Thessalonica	1997	
Between the Rivers	1998	

Fox and Empire	1998	
American Front	1998	The Great War
Second Contact	1999	Colonization
Videssos Besieged	1999	

Sbírky povídek

Název	Rok	Poznámka
Departures	1993	
Alternate Generals	1998	

Povídky

Název	Rok	Poznámka
Report of the Special Committee on the Quality of Life	1980	jako E. G. Iverson
Death in Vesunna	1981	jako E. G. Iverson, s Elaine O'Byrne
Blue Fox and Werewolf	1983	jako E. G. Iverson
Traditions	1983	jako E. G. Iverson
Herbig-Haro	1984	jako E. G. Iverson
Hindsight	1984	jako E. G. Iverson
Archetypes	1985	
Hatching Season	1985	
The Road Not Taken	1985	
Bluff	1985	jako E. G. Iverson
Les Mortes D'Arthur	1985	jako E. G. Iverson
Noninterference	1985	jako E. G. Iverson
The R Strain	1985	jako E. G. Iverson
Unholy Trinity	1985	jako E. G. Iverson
Vilest Beast	1985	jako E. G. Iverson
And So To Bed	1986	
Around the Salt Lick	1986	
The Barbecue, The Movie, and Other Unfortunately Not So Relevant Material	1986	
The Eyes of Argos	1986	
The Iron Elephant	1986	
Second Survey	1986	
Strange Eruptions	1986	
Though the Heavens Fall	1986	
6 +	1987	
Crybaby	1987	
Images	1987	
Last Favor	1987	těž Last Favour
Superwine	1987	
After the Last Elf Is Dead	1988	
Batboy	1988	
The Boring Beast	1988	s K. R. Sandersem
Clash of Arms	1988	
Freedom	1988	
Gentlemen of the Shade	1988	
The Last Article	1988	

Lure	1988	
Not All Wolves	1988	
Trapping Run	1988	
Counting Potsherds	1989	
Departures	1989	
Festival Night	1989	
Islands in the Sea	1989	
Nasty, Brutish, and ...	1989	
Nothing in the Night-Time	1989	
Pillar of Cloud, Pillar of Fire	1989	
Ten Times Over	1989	
Designated Hitter/	1990	
The Emperor's Return	1990	
Half the Battle	1990	
Honeymoon	1990	
The Pugnacious Peacemaker	1990	
Reincarnation	1990	
Gilgamesh and the Homeboys	1991	
Gladly Wolde He Lerne	1991	
Deconstruction Gang	1992	
In the Presence of Mine Enemies	1992	
The Last Reunion	1992	
A Massachusetts Yankee in King Arthur's Court	1992	
Mebodes' Fly	1992	
Report of the Special Committee on the Quality of Life	1992	
Secret Names	1992	
Down in the Bottomlands	1993	Hugo 1994
Vermin	1993	
They'd Never	1994	
Goddess for a Day	1995	
The Maltese Elephant	1995	
Must and Shall	1995	
Suffer a Sorceress	1995	
The Seventh Chapter	1997	
The Irvhank Effect	1998	

ZVĚDAVÁ PUTNA

Harry Turtledove na Worldconu 1997

*Loňský Worldcon byl hotovou žní pro fanoušky, kteří mají přístup k Internetu. V rámci této akce se totiž uskutečnily desítky interaktivních rozhovorů, kterých se mohli účastnit zájemci z celého světa. Do žhavého křesla dotazovaných usedali známí autoři, kteří odpovídali i na otázky, které obyčejně v novinách ani časopisech nenajdete, ale samozřejmě i na otázky, které dostávají při každé příležitosti. Dnes se podíváme na Harryho Turtledova, kterého u nás zatím příliš neznáme. Ale dost úvodních řečí. Harry dostane písmenko **H**, zatímco tazatelé z Internetu budou shrnuti pod písmeno **T**.*

T: Harry, můžete nám říct něco málo o sobě a o své práci?

H: Utekl jsem od historie a teď píšu spoustu fantasy založené na našich dějinách a alternativní dějiny.

T: A je to to samé jako science fiction?

H: Myslím, že ano. Měním dějiny na základě naší skutečnosti.

T: Na čem právě pracujete?

H: Teď právě vyšlo „*Jak málo zbývá*“, alternativní dějiny založené na vítězství Konfедера-

- ce v Občanské válce. Nijak nesouvisí se „Zbraněmi Jihu“.
- T: Jakto, že nesouvisí?
- H: Použil jsem jiný zlomový bod v dějinách. Absence AK-47 způsobí jiný běh světa.
- T: Jaké podklady musíte pro podobné příběhy prostudovat (pokud vůbec nějaké)?
- H: Vyžaduje to důkladné studium, protože musím mít ve věcech jasno, abych si zbytečně nevymýšlel.
- T: Například?
- H: Takové obyčejné věci jako oblečení, správně znějící dialogy, jak se tenkrát cestovalo vlakem, názory lidí, prostě všechno možné.
- T: Je Harry Turtledove pseudonym?
- H: Ne, je to mé pravé jméno. Psal jsem pod pseudonymem Eric G. Iverson.
- T: Bude nějaké pokračování k sérii *Balances*?
- H: Ještě jsem se nerozhodl. Může být, ale nemusí.
- T: Jak se vám líbí con?
- H: Dobré panelové diskuse, rušné autogramiády, rozhovory s editory. Minulou noc jsem moc neponocoval. Předtím jsem spal jen tři hodiny, takže jsem padl krátce po udělování Hugů.
- T: Plánujete v dohledné době nějaký román z alternativních dějin?
- H: Příští rok vyjde „Return Engagement“ zasažený do roku 1914.
- T: Chtěl byste žít v některém ze svých alternativních světů?
- H: Mohl by být zajímavý svět z knih série „Worldwar“, pokud by mí rodiče přežili všechny ty boje.
- T: Mohla by být nějaká vaše kniha zfilmována?
- H: Mohla, proč ne? Líbilo by se mi to.
- T: Jak se vám líbila návštěva v Chattanooga minulou zimu?
- H: Moc se mi tam líbilo – skvělý con.
- T: Dostal jste se i na místa bitev?
- H: Na obě. Bylo úžasné to vidět na vlastní oči. Jsem ze západního pobřeží, kde ještě dějiny skoro nezačaly.
- T: Jak si vybíráte místa v čase, ve kterých měníte dějiny? Z osobních důvodů nebo kvůli něčemu jinému?
- H: Někdy z osobních důvodů, občas na základě vnitřního pocitu, že daný zlomový bod bude jak důležitý, tak zajímavý pro mé čtenáře.
- T: Uvažoval jste někdy o tom, že byste psal pro comics? Comcs Elseworlds od DC jsou tvořeny podobně jako vaše knihy: v dějinách se změni jedna drobnost, která je potom svede jiným směrem.
- H: O tom jsem nikdy neuvažoval. Dosud jsou všechny mé práce jen samá slova. Staromódní technologie, ale mně se líbí☺
- T: Četl jste „Bring the Jubilee“ Warda Moora?
- H: Je to dobrá kniha. Četl jsem ji už před delším časem. Nutí k zamyšlení. Nesouhlasím se vším, co tam Moore popsal, ale to patří k téhle hře. Třeba si nemyslím, že USA by byly *tak* zaostalé, kdyby zvítězila Konfederace. A Gettysburg byl opravdu příliš pozdě na to, aby mohl zvrátit vývoj války.
- T: „Hitler vítězný“ byla úžasná sbírka o alternativních koncích 2. světové války. Jaký jste měl z téhle sbírky dojem?
- H: Pár velmi dobrých povídek. Moje „Poslední článek“ se objevila nezávisle ve stejné době. Byla by tam taky, kdybych ji napsal dříve.
- T: A co nějaký příběh, ve kterém se dějiny mění mnohem blíž k současnosti? Třeba kubánská krize?
- H: Možná. Když ale změníte něco moc blízko k současnosti, nemohou se ty změny rozvinout dost na to, aby vytvořily odlišnou časovou linii.
- T: Viděl jste televizní seriál „Sliders“? Je to podle mého nejbližší alternativním dějinám.
- H: Nesleduju příliš televizi – na to má den příliš málo hodin. Slyšel jsem ale, že ve „Sliders“ se objevilo pár zajímavých nápadů.
- T: Jak trávíte čas, když zrovna nepíšete?
- H: Čtu si, cvičím, jsem se svou ženou a dětmi – asi to není moc vzrušující, že?
- T: Podle mě je u alternativních dějin důležitá jejich věrohodnost. Čemu věnujete největší pozornost při psaní takovýchto příběhů?
- H: Musí být jasné, že neměním nic podle libosti, to je základ úspěchu – jako obraz, který dokáže oklamat zrak tak, že je považován za fotografii.
- T: Jak se rozhodujete, co „musí“ být změněno?
- H: Nejjednodušší je změnit jednu jedinou věc a z této změny vyvodit rozumně vypadající důsledky.
- T: Jaká je nejlepší kritika, kterou jste kdy podstoupil?
- H: Stan Schmidt z Analogu mi zkrátil povídku „Down in the Bottomlands“ o čtvrtinu a ona potom získala Huga. Takže věděl, co dělá.

T: Kolik verzí obvykle mívají vaše práce, než jsou publikovány?
 H: Nejčastěji dvě. Nejdřív všechno píšu ručně – můj styl je při tom úspornější – a potom to doladuji na počítači.
 T: Když jste psal Worldwar, dospěl jste někdy k nečekanému zvratu, nebo všechno probíhalo přesně tak, jak jste si to naplánoval?
 H: Je to příliš složitý příběh na to, abych si všechno připravil předem. Překvapil jsem sám sebe nesčetněkrát, a dvakrát nebo třikrát mi připadalo, že jsem to přehnal. Ale nakonec to dobře dopadlo. Aspoň doufám.
 T: Co od vás můžeme čekat v nejbližší době?
 H: Jak už jsem říkal, právě vychází „*Jak málo zbývá*“. V listopadu vyjde „*Dva Jiří*“, kterou jsem napsal s Richardem Dreyfussem. V lednu „*Liška a impérium*“, v březnu fantasy „*Mezi řekami*“, v červnu „*Videssos v obležení*“, v srpnu „*Return Engagement*“ a koncem roku „*Justinian*“ (jako H. N. Turtle-*taub*) a „*Propast času*“ (s Judy Tarr).
 T: S Richardem Dreyfussem, tím hercem?
 H: Ano. Je také velký fanda do alternativních dějin.
 T: Jak k té spolupráci došlo?
 H: Zavolał mi domů, když jsem byl zrovna pro děti ve škole. Když jsem se vrátil, řekla mi žena: „Nikdy neuhádneš, kdo ti volal.“ Měla pravdu. Zápletku jsme vymysleli společně, většina psaní je moje práce.
 T: Koukám, že to je pěkná řádka knih.
 H: Děti potřebují nové boty 😊
 T: Dreyfuss je jedním z mých oblíbenců. Je všestranný herec a rád poslouchám rozhovory s ním bez ohledu na to, kdo ho vyzpovídá.
 H: Má ve věcech jasno. Bylo zajímavé s ním pracovat. Naučil jsem se od něj hodně o dialozích a charakteristice postav.

T: Proč píšete? Je to palčivá potřeba mít publikovanou povídku, intelektuální rozcvička nebo jen způsob, jak získat peníze? Nebo nic z toho?
 H: Nemůžu nepsat. Jsem tím posedlý a uvědomuju si to.
 T: Které autory čtete? A s kým se přátelíte? Jsou to ti samí?
 H: Ano, jsou, téměř ve všech případech. Líbí se mi Sprague de Camp (má na mě asi největší vliv) a potěšilo mě, když včera večer získal Huga. Čtu Poula Andersona, Judy Tarr, Esther Friesner, Susan Shwartz, S. M. Stirlinga a všichni jsou zároveň mými přáteli.
 T: Četl jste někdy knihu někoho jiného a řekl jste si při tom: „Hele, to je moje“?
 H: Knihu ne, ale hrozně rád bych napsal něco jako „*Ošklivá kuřátka*“ Howarda Waldropa. Pokud bych to udělal, vypadalo by to hodně podobně. Napadlo to ale jeho, a ne mě, klatě!
 T: Měl jste nějaké negativní odezvy na „*Zbraně Jihu*“ za to, že v nich nebylo zrušeno otroctví?
 H: Pamětní výbor Hvězd a kříže mi za ni udělil cenu, což bylo... zajímavé.
 T: Blahopřeji.
 H: Jsou to potomci důstojníků Konfederace. Velmi milí lidé. Ale, protože nejsem liberál, cítil jsem se někde mezi Tedem Kennedym a Trockým, když jsem tam byl.
 T: Aha, jižanští venkovani žijící minulostí. Teď už chápu, proč ten výbor může mít rád alternativní dějiny.
 H: Docela mi vrtá hlavou, co si mysleli, když viděli kalifornského žida s ježatou bradkou. Ne, nebyli to žádní venkovani. Ale opravdu žijí minulostí.

Připravil -jtp-

VĚDA A TECHNIKA V PUTNĚ

První transplantace ruky

Ve středu 24. 9. 1998 provedl mezinárodní tým chirurgů na klinice Edouarda Herriota ve francouzském Lyonu zákrok, který vejde do dějin: vůbec poprvé byla pacientovi transplantována ruka cizího dárce.

0010

Pacientem, který byl k operaci vybrán a který se k ní rozhodl, je Australan Clint Hallam (48), otec

čtyř dětí, jemuž musela být před 9 lety amputována pravá ruka s částí předloktí po úrazu způsobeném elektrickou pilou při řezání dřeva. Tehdy mu lékaři sice přišli zpět jeho vlastní ruku, ale neměl v ní vůbec cit a později mu opět musela být amputována. Hallam se svěřil australské televizi, že vyzkoušel snad všechny existující protézy, ale žádná mu nevyhovovala.

Jako amatérský pianista se velmi těžce vyrovnával se ztrátou ruky, a tak když dostal nabídku stát se prvním pacientem pro transplantaci, neváhal ani okamžik.

Operace začala ve středu v 10:00, trvala 13,5 hodiny a podle komuniké kliniky byla úspěšná. Lékaři nejprve fixovali kosti předloktí, poté spojili všechny svaly, šlachy, žíly a tepny a nakonec i nervy ruky. V čele mezinárodního týmu odborníků, složeného z chirurgů, mikrochirurgů, ortopedů a specialistů na transplantační chirurgii, stáli vedoucí mikrochirurgického střediska v Sydney pro-

fesor Earl Owen a profesor Jean-Michel Dubernard z Lyonské nemocnice.

Podle lékařů potrvá několik týdnů, než se definitivně ukáže, zda operace dopadla úspěšně. Problémem je srůstání nervů, jež samo může trvat tři až šest měsíců, a potom - jako u každé transplantace - imunitní reakce těla na cizí orgán či tkáň. Agentura AFP však již nyní napsala, že „případný úspěch operace bude znamenat naději pro milióny obětí úrazů v práci i v domácnostech, nehod, válek a minových polí a rovněž pro ty, kdo mají vrozené vady“.

ZT (podle tisku)

Co určuje velikost duhy?

Duha se objevuje tehdy, když světlo přicházející ze slunce je lámáno a odráženo na malých kapičkách vody, které se vznášejí ve vzduchu. Nezbytnost vodních kapek a silného slunečního světla je důvodem, proč je duha tak často pozorována po dešti. Když kapka vody láme sluneční světlo, mění jak úhel, pod nímž světlo do kapky vstupuje, tak i úhel, pod nímž vychází. Na tom, jak světlo reaguje s molekulami vody, závisí velikost změny úhlu.

Světlo ze slunce je směsí různých barev - červené, žluté, zelené, modré, fialové - které se jeví jako bílá, pokud jsou složené dohromady. Každá barva reaguje s molekulami vody trochu jinak. Výsledkem je to, že kapka vody mění úhel každé barvy nepatrně jinak. Kapky vody v duze způsobují, že různé barvy jsou vidět pod maličko jinými úhly a jeví se tudíž jako samostatné barvy.

Skutečné barvy přítomné v duze reprezentují vlnové délky světla, které prochází naší atmosférou ze slunce. Ale barvy, které vidíme, jsou nepatrně odlišné, protože naše oči jsou více citlivé na určité odstíny, jako je např. zelená. Naše oči se dokonce vyvinuly tak, že jsou citlivé na barvy, které slunce produkuje. Proto rozložení barev, které vidíme, je prostě zdůrazněním

původního rozdělení vlnových délek světla vyzařovaného sluncem.

Velikost duhy závisí na tom, jak si náš mozek uvědomuje objekty blízko ní, jako jsou např. hory.

Fyzika duhy vyžaduje znát úhel mezi pozorovatelem, sluncem a duhou - ale ne absolutní polohu nebo skutečnou velikost duhy. Zdá se, jakoby se duha pohybovala současně s tím, jak se pohybuje pozorovatel. A její velikost je věcí lidského vnímání. Náš mozek přijímá pouze informace o úhlech. Každý člověk ze zkušenosti ví, že hranice objektu, který je velmi vzdálen, vnímá pod menším úhlem než u objektu, který je blízko.

Pro určení velikosti duhy používá lidský mozek zkušenost opačným způsobem. Měří úhel, pod nímž je vidět duha, a pak se dívá na ostatní objekty jako např. pohoří v okolí. Jestliže ostatní objekty jsou v nedohlednu, mozek považuje duhu za velmi velký objekt. Obráceně, jestliže se duha jeví blízko pozorovateli, vypadá mnohem menší. Stejný efekt vysvětluje, proč měsíc vypadá tak mnohem větší, když ho pozorujeme na horizontu např. za horami, než když se objeví nad námi na obloze.

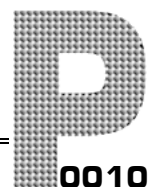
ZT

FILM V PUTNĚ

Trilogie podle Tolkiena

Novozélandský producent a režisér Peter Jackson oznámil, že společnost New Line Cinema přislíbila na projekt filmové trilogie na motivy Pána prstenů od J. R. R. Tolkiena 130 milionů dolarů.

Ve filmu se budou spojovat filmová kouzla se zamlženou novozélandskou krajinou. Počítačové efekty pomohou zmenšit herce na velikost hobitů, kteří obývají Středozem společně s lidmi, elfy, tr-

paslíky, skřety a dalšími tvory. Velkou roli zde bude hrát novozélandská scenérie.

Pán prstenů je jednou z nejoblíbenějších knih na světě. Dosud se jí prodalo více než 50 milionů výtisků v 25 jazycích (včetně češtiny).

První díl z filmové trilogie, Společenstvo prstenu, by se měl na plátnech objevit na vánoce 2000. Další dva filmy, Dvě věže a Návrat krále, budou následovat v roce 2001.

ZT

Obsah

Večer se sci-fi – září + úvodník	1
Cyril BROM: Voda.....	2
Jiří Juránek FOX: Pozdrav z pekla.....	5
Jaroslav KREJČÍ: Saturnova dcera	7
Guy Gavriel Kay: The Fionavar Tapestry.....	9
Nové knihy	9
Bibliografie: Harry Turtledove	10
Harry Turtledove na Worldconu 1997.....	12
První transplantace ruky	14
Co určuje velikost duhy?	15
Film: Trilogie podle Tolkiena	15

Putna / 10. číslo / 1998 / 10. celkem

Vydává: klub J. M. Trosky Mladá Boleslav pro své členy a příznivce.

Vychází: každou 2. středu v měsíci.

Náklad: několik málo výtisků.

Toto číslo vyšlo: 28. 12. 1998.

Uzávěrka příštího čísla: 30. 12. 1998.

©1998 SF klub J. M. Trosky MB

Zpracovalo: DTP studio PES

Redakční rada:

prezident: Jiří T. Pelech
viceprezident: Zdeněk Töpfer
sekretář: Zdeněk Randa
technik: Slavoj Ševců

Adresa: Zdeněk Töpfer, V Rokli 154
293 01 Mladá Boleslav

emajl: putna@vecnost.cz

Internet: http://putna.vecnost.cz